

Els judicis paral·lels o mediàtics

Presentació

En aquest treball he tractat el fenomen dels judicis paral·lels o mediàtics que han aparegut amb força en els darrers anys, sobretot a la premsa televisiva del nostre país. He triat aquest tema primerament perquè combina dues de les disciplines que més m'interessen, que són el dret i el periodisme, i perquè trobo que són un fenomen conegut per la societat però que ha estat menystingut i que ha estat donat com a disciplina informativa i periodística normal.

El meu objectiu per a aquest treball és intentar definir els judicis paral·lels i/o mediàtics per tal d'acotar-los, de manera que en un futur es puguin detectar amb anterioritat a la formació d'aquests fets i evitar les possibles conseqüències negatives que provoquin. A part de definir-los també he volgut descobrir per què es fan i qui és el principal responsable de la seva creació.

Metodologia

Per fer aquest treball he consultat pàgines web, hemeroteques i he llegit algun llibre, encara que la major part de la informació del treball l'he extreta de les entrevistes.

tes fetes a periodistes, advocats i a professors de dret, ciències polítiques i sociologia d'universitats catalanes. A part d'entrevistes, també he enviat qüestionaris a la majoria de partits polítics catalans, encara que no tots aquests em van contestar.

Cos del treball

El treball ha estat dividit en cinc parts.

En la primera part trobem el marc teòric, on apareixen les definicions de conceptes tractats en el treball, com poden ser la notícia, la presumpció d'innocència i el procés judicial.

En la segona part hi ha el gruix gros del treball, que és on trobem el judici paral·lel i mediàtic en si i on es tracta la seva definició, on trobem les definicions que han donat els entrevistats i consultats del fenomen; la seva història; les tipologies diferents de casos que són els morbosos o d'assassinats; on he resumit «el cas de les nenes d'Alcàsser», el «cas Wanninkof», el «cas Mari Luz» i finalment el «cas Bretón»; i els casos polítics, on he parlat del «cas Malaya», el «cas Pretòria», el «cas Nóos» i el «cas dels ERE d'Andalusia». Tot seguit he mirat qui hi estava implicat i he tractat el grau d'implicació del sistema jurídic i personal de l'àmbit judicial i la funció que té la premsa sensacionalista en els judicis paral·lels i mediàtics. Seguidament he buscat els trets comuns entre tots els casos tractats en el fenomen i els he dividit en tres apartats: el primer i el segon són els ja mencionats en les tipologies anteriors: els d'assassinats i els polítics, i el tercer d'aquests trets és l'aparició d'un famós o un personatge públic dins d'un il·lícit penal. Tot seguit explico les claus per a la creació d'un judici paral·lel o mediàtic i algunes de les característiques que la premsa groga utilitza en la seva creació. Finalment, he analitzat les causes de la seva aparició i les seves conseqüències, entre les quals en trobem quatre tipus: les socials, les penals, la pèrdua de la presumpció d'innocència i el canvi de lleis.

En la tercera part del treball he observat l'ètica de la creació dels judicis paral·lels o mediàtics tot mirant el Codi deontològic del col·legi de periodistes de Catalunya, els diversos llibres d'estil de les ràdios i televisions públiques del país i definint el concepte de 'rigor periodístic'. També gràcies a les entrevistes he pogut extreure algunes de les conseqüències que poden tenir els treballadors judicials en participar en aquest tipus de prejudicis.

En la quarta part he observat, amb l'ajuda d'un sociòleg, les causes que comporten la facilitat de creació d'aquests fenòmens poc ètics.

En la cinquena i última part contrasto les diverses respostes que han donat els diferents partits polítics que van respondre les meves preguntes, que van ser Convergència i Unió, Esquerra Republicana de Catalunya, Iniciativa per Catalunya Verds i el Partit Popular. Les preguntes que m'han respost anaven dirigides a respondre l'opinió política sobre l'ètica dels judicis paral·lels o mediàtics, sobre els perjudicis sobre la professió política i sobre els partits que tenen algun membre implicat en algun d'aquests judicis mediàtics. La necessitat d'informar sobre els casos de corrupció política ha estat un altre dels temes qüestionats i, finalment, els he consultat la seva opinió sobre les conseqüències polítiques i la facilitat de creació dels judicis paral·lels o mediàtics.

Conclusions

Els judicis paral·lels o mediàtics són una pràctica periodística creada amb la finalitat de guanyar diners. Aquests diners es fan gràcies a l'audiència, ja que com més audiència hi ha més diners costa anunciar-se en els espais publicitaris del programa. Així doncs, a les empreses periodístiques que hi entren els és igual la veracitat de les notícies que expliquen. Per a ells tot és un joc mediàtic en el qual ells mai perden, sinó que els que perden estan ja presentenciats molt abans de començar el procés judicial; així, en el procés, el tribunal judicial no ha de demostrar la seva culpabilitat, sinó que l'acusat amb la seva defensa han de defensar la seva innocència.

Aquest és un fet provocat per la vulneració de la presumpció d'innocència, concepte clau en qualsevol societat democràtica.

A part de diners, aquests procediments periodísticojudicials aconseguen donar poder al mitjà de comunicació, ja que controla molta informació que molta gent no vol que surti a la llum.

La professió periodística no té un codi legal regulador, i les úniques lleis que afecten la professió són ambigües i poden aconseguir saltar-se-les fàcilment, ja que el periodista té el dret de no citar mai les seves fonts. Per aquest fet, la diferència entre els mitjans que entren a fer judicis paral·lels o mediàtics i els que no hi entren són l'ètica i el rigor periodístic del mitjà. Ara bé, en l'actualitat ja no es pot intentar fer cap llei protectora envers aquests fenòmens, ja que qualsevol llei que afecti la llibertat de premsa pot ser vista com a censura.

Cal recalcar que aquests judicis paral·lels o mediàtics afecten la imparcialitat del jutge i del jurat, ja que aquests també pateixen la influència de les opinions mediàtiques. Segons el meu punt de vista, els judicis paral·lels són una creació de la premsa groga amb l'única finalitat de guanyar diners i que, contràriament, afecten la premsa i

la justícia de manera negativa, ja que a una la deixen com a manipuladora i a l'altra, com a insuficient i no funcional, ja que no acaba tenint les resolucions esperades per la societat. Així doncs, aquests fenòmens són negatius per a totes les parts implicades, i l'únic guanyador són els accionistes o els propietaris del mitjà, ja que són els que es queden amb els diners que generen aquests processos.

Bibliografia

— BAUCELLS I LLADÓS, J.; BOTELLA CORRAL, J.; GARCÍA ARÁN, M.; PERES NETO, L.; REBOLLO VARGAS, R. Medios de comunicación, política criminal y garantías penales en España. Tirant, 2009. — CARDÚS, S. Política de paper. Premsa i poder a Catalunya (1981-1992). La campana, 1995. — REDACCIÓ DE LA LEY. Esquemas procesales civiles, penales y concursales adaptados a la reforma de la Nueva Oficina Judicial. La Ley-actualidad, 2010.

AR

Última hora: Isabel García confiesa que su marido Santiago del Valle estuvo con la niña Mari Luz

902 88 61 55